

Riskbedömning inom rättspsykiatri och kriminalvård

4-6 februari och 14-15 maj 2025

- Datum:** 4-6 februari i Stockholm samt 14-15 maj i Göteborg.
Gemensam kursmiddag anordnas den 4 februari.
- Plats:** Stockholm, block I: Scandic Anglais, Stockholm
Göteborg, block II: Scandic Crown (fem minuter från centralen, bakom Post)
- Kursanordnare:** Rättsmedicinalverket i samarbete med Svensk Rättspsykiatrisk Förening
- Målgrupp:** Kursen vänder sig till ST-läkare i rättspsykiatri, legitimerade psykologer samt forensiska socialutredare, liksom övriga verksamma inom området.
- Kurs-
beskrivning:** *Syfte*
Kursen ger en grund i riskbedömning, samt kunskaper och färdigheter för användande av evidensbaserade beslutsstöd vid bedömning av risk för återfall i våldsbrottslighet hos gärningspersoner inom kriminalvård och rättspsykiatrisk verksamhet. Riskbedömning problematiseras utifrån etiskt och människorättsperspektiv. Kursen ger kunskaper i riskbedömningar avsedda att uppfylla relevanta delmål c8, c9 och c13 (2015) och STc8, STc9 och ST c13 (2021) i målbeskrivningen för specialistutbildning i rättspsykiatri.
Ansökan är inlämnad för LIPUS-certifiering och kursen kommer att ackrediteras som fördjupningskurs i Forensisk Psykologi som del i specialistutbildningen för psykologer.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska kursdeltagaren ha

- kunskap om generella risk- och skyddsfaktorer för återfall i brottslighet
- kunskap om det aktuella forskningsläget avseende bedömning av återfallsrisk i allvarlig brottslighet
- utvecklat färdighet att använda de beslutsstöd som kursen inkluderar (HCR-20 v3, SARA, PATRIARK-V2 samt SAPROF) samt ha kunskap om deras styrkor och svagheter, liksom övergripande kunskap om andra beslutsstöd
- utvecklat färdighet att formulera och kommunicera riskbedömningar med förslag om riskreducerande åtgärder på individnivå
- förmåga att problematisera kring riskbedömningar utifrån ett etiskt/människorättsligt perspektiv.

Innehållsbeskrivning

Kursen innefattar två kurstillfällen à tre respektive två dagar, med hemuppgifter inför varje kursmöte liksom skriftlig examination. Kursen inleds med en historisk översikt, följt av genomgång av aktuell forskning och problematisering kring ämnesområdet. Risk- och skyddsfaktorer för återfall i allvarlig brottslighet gås igenom, liksom etiska/människorättsliga perspektiv på konceptet. I kursen ingår instruktion i att använda beslutsstöden HCR-20 version 3, SARA-V3, PATRIARK-V2 samt SAPROF.

Schema: Se nedan.

Examination: Kursen examineras individuellt genom skriftlig hemtentamen samt en skriftlig hemuppgift.

Omfattning: Kursen består av 3+2 utbildningsdagar (cirka 30 lärarledda undervisningstimmar) samt hemuppgifter före kurstillfällena. Första kurstillfället anordnas i Stockholm och det andra i Göteborg. Kurslitteraturen omfattar cirka 800 sidor.

Lärare:

Sara Bromander	överläkare, specialistläkare i psykiatri och rättspsykiatri, medicine doktor, RMV
Tobias Lihoff	leg psykolog, RMV
Daniel Karlberg	socionom, forensisk socialutredare, RMV
Jonas Forsman	överläkare, specialistläkare i psykiatri och rättspsykiatri, medicine doktor, RMV
Lenka Sivak	överläkare, RMV
Märta Wallinius	leg psykolog, docent, RP Kronoberg
Henrik Belfrage	professor i kriminologi
Susanna Radovic	docent, universitetslektor vid Göteborgs universitet
Marie-Jeanne Duthillot	leg psykolog, Säkerhetspolisen
Johanna Lätth	leg psykolog, Kriminalvården
Linda Ekman	analytiker, Polisen
Hannibal Ölund Alonso	chefsöverläkare och tf verksamhetschef RPV Stockholm, specialistläkare i rättspsykiatri

- Examinator:** Sara Bromander
Överläkare, specialistläkare i psykiatri och rättspsykiatri,
medicine doktor
- Utvärdering:** Efter avslutad kurs fyller kursdeltagarna i en skriftlig utvärdering.
- Kostnad:** Kursen är avgiftsfri för anställda inom Rättsmedicinalverket. En avgift på 17500 kronor kommer att tas ut av externa deltagare.
- Litteratur:** Se separat litteraturlista.
- Resa:** Varje deltagare bokar själv sin resa och boende via hemavdelningen (RMV) eller sin arbetsgivare (externa).
- Kontakt och anmälan:** Anmälan sker till st-utbildning@rmv.se senast den 16 december.
I anmälan anges yrke, faktureringsadress (för icke RMV-anställda) eventuell födoämnesallergi & önskemål om specialkost. Anmäl också om du vill vara med på kursmiddagen den 4 februari (ingår)! Kursen har begränsat antal platser.

Ytterligare upplysningar fås av kursledare Sara Bromander
sara.bromander@rmv.se, 072-598 93 91.

Schema

Riskbedömning inom rättspsykiatri och kriminalvård

4-6 februari och 14-15 maj 2025

Block I - Stockholm

Dag 1 – tisdag 4 februari		
9:30-10:00	Fika	
10:00-10:45	Kursintroduktion och genomgång av hemuppgift	Sara Bromander, Tobias L, Daniel K, Jonas F, Lenka S
10:45-11:00	Paus	
11:00-12:00	Forts.	Tobias L, Daniel K
12:00-13:00	Lunch	
13:00-14:30	Riskbedömning – introduktion och historik	Tobias L, Daniel K
14:30-15:00	Paus	
15:00-17:00	Riskbedömning inom rättspsykiatrisk vård	Hannibal Ölund Alonso

Dag 2 – onsdag 5 februari		
09:00-10:00	HCR-20 version 3	Henrik Belfrage
10:00-10:30	Paus	
10:30-12:00	HCR-20 version 3	Henrik B
12:00-13:00	Lunch	
13:00-14:30	HCR-20 version 3	Henrik B
14:30-15:00	Paus	
15:00-17:00	SARA-V3 och PATRIARK	Henrik B

Dag 3 – torsdag 6 februari		
08:00-10:00	Hotbildsanalys på polisens brottsoffer- och personsäkerhetssektion	Linda Ekman
10:00-10:30	Paus	
10:30-12:00	Riskbedömning vid sexualbrott	Johanna Lätth
12:00-13:00	Lunch	
13:00-15:00	Riskbedömning inom SÄPOs verksamhet	Marie-Jeanne Duthillot

Block II – Göteborg

Dag 4 – onsdag 14 maj		
09:30-10:00	fika	
10:00-11:00	SAPROF	Märta Wallinius
11:00-11.15	Paus	
11.15-12:00	SAPROF	Märta W
12:00-13:00	Lunch	
13:00-14:30	SAPROF	Märta W
14:30-15:00	Paus	
15:00-15:45	SAPROF	
16:00-17.00	Etiska frågeställningar	Susanna Radovic

Dag 5 –torsdag 15 maj		
08:30-10:00	Vetenskapsteoretiska perspektiv	Jonas Forsman
10:00-10:30	Paus	
10:30-12:00	Riskbedömning i praktiken	Daniel K, Tobias L
12:00-13:00	Lunch	
13:00-14:30	Riskbedömning i praktiken, forts.	Daniel K, Tobias L
14:30-15:00	Paus	
15:00-15:30	Riskbedömning, praktisk övning	Daniel K, Tobias L

Litteraturlista – Riskbedömning inom rättspsykiatri och kriminalvård

Artikel	Författare	Antal sidor	Mål
Sammanfattande			
Riskbedömning i kriminalvård och rättspsykiatri	Sturup et al (2013)	34	Ge ett sammanfattande underlag för skillnader mellan olika riskbedömningsmetoder
Use of risk assessment instruments to predict violence in forensic psychiatric hospitals: a systematic review and meta-analysis. <i>European psychiatry</i> , 52, 47-53	Ramesh, et al (2018).	6	Systematisk review av olika instrument.
Praktiskt genomförande			
Risk- och behovsbedömning – från riskbedömning till riskprevention	Kristiansson (2005)	14	Ge en bild av utvecklingen från farlighetsbedömning till risk- och behovsanalys
Riskbedömningar för våld mot andra – Teoretiska och praktiska aspekter	Sturup (2013)	10	Ge en övergripande beskrivning av riskbedömningar och det praktiska genomförandet
Psychology of Criminal Conduct	Andrews & Bonta (2010)	500*	Ge en övergripande bild om riskbedömningar samt de socialpsykologiska teorierna bakom LSI-R och brottsligt beteende
Riskfaktorer			
Use of risk assessment instruments to predict violence and antisocial behaviour in 73 samples involving 24 827 people: systematic review and meta-analysis.	Fazel et al (2012)	12	Att vetenskapligt underbygga faktorer och riskbedömningsinstrument associerat med våldsbeteende bland psykiskt störda lagöverträdare
Violence Risk Assessment: Getting specific about being dynamic	Douglas & Skeem (2005)	36	Belysa det viktiga i dynamiska och påverkbara riskfaktorer
Kritiska reflektioner			
The uncritical acceptance of risk assessments	Rogers (2000)	10	Påtala nackdelar med riskbedömningar för att öka det kritiska förhållningssättet till vad som är möjligt och inte
Most items in structured risk assessment methods do not predict violence	Coid et al (2011)	18	Visar likheterna mellan olika instrument och att den prediktiva validiteten ligger hos relativt få items eller faktorer
A comparative study of violence risk assessment tools	Singh et al (2011)	14	Visar att inget instrument är överlägset någon annat och att instrumenten endast skall användas i de grupper de är validerade för

Artikel	Författare	Antal sidor	Mål
Authorship bias in violence risk assessment? A systematic review and meta-analysis	Singh, Grann & Fazel (2013)	8	Visar på vissa bias som finns inom forskningen.
The precarious practice of forensic psychiatric risk assessments	Nilsson et al (2009)	8	Kritisk diskussion om psykisk störning och risk
Rates of violence in patients classified as high risk by structured risk assessment instruments, <i>Br J Psychiatry</i> , 204(3),	Singh et al (2014)	7	Visar resultat av riskbedömningar
The Predictive Value of Risk Categorization in Schizophrenia. <i>Harv Rev Psychiatry</i> , 19	Large et al (2011)	9	Reslutat av riskbedömning schizofrena
The Structured Assessment of Protective Factors for violence risk (SAPROF): A meta-analysis of its predictive and incremental validity. <i>Psychological Assessment</i> , 35(1) s. 56-67	Burghart, M., et al (2023)	12	
The predictive performance of criminal risk assessment tools used at sentencing: Systematic review of validation studies. <i>J Crim Justice</i> , 81, 101902.	Fazel S, et al (2022)	10	
Risk Assessment Instruments for Intimate Partner Femicide: A Systematic Review. <i>Front Psychol</i> , 13. doi:10.3389/fpsyg.2022.896901.	Garcia-Vergara E, et al (2022)	10	
The predictive validity of risk assessment tools for female offenders: A systematic review. <i>Aggress Violent Behav</i> , 21, 25–38. doi:10.1016/j.avb.2015.01.002.	Geraghty KA, Woodhams J. (2015)	14	
The predictive validity of risk assessment tools used in Australia for female offenders: A systematic review. <i>Aggress Violent Behav</i> , 53, 101428. doi:10.1016/j.avb.2020.101428.	Gower M, et al (2020)	12	
Genetic correlates of PCL-R psychopathy: A systematic review. <i>Aggress Violent Behav</i> , 66, 101765. doi:10.1016/j.avb.2022.101765.	Griffiths S, et al (2022)	10	
Violence risk assessment instruments in forensic psychiatric populations: a systematic review and meta-analysis.	Ogonah MGT, et al (2023)	10	

Artikel	Författare	Antal sidor	Mål
Lancet Psychiatry, 10(10), 780-789.			
The impact of machine learning in predicting risk of violence: A systematic review. Front Psychiatry, 13. doi:10.3389/fpsyt.2022.1015914.	Parmigiani G, et al (2022)	10	
Use of risk assessment instruments to predict violence in forensic psychiatric hospitals: a systematic review and meta-analysis. Eur Psychiatry, 52, 47–53. doi:10.1016/j.eurpsy.2018.02.007.	Ramesh T, et al (2018)	7	

Manualer

Douglas, K. S., Hart, S. D., Webster, C. D., & Belfrage, H. (2013). HCR-V3: Historical Clinical Risk Management (Version 3). Professional guidelines for evaluating risk for violence. Burnaby, BC, Canada: Mental Health, Law, and Policy Institute,. Simon Fraser University. Svensk översättning av Henrik Belfrage, www.evidensbaseradkrim.se.

Kropp P R & Hart S D (2015). SARA-V3. User Guide for the Third Edition of the Spousal Assault Risk Assessment Guide. Vancouver: ProActive Resolutions. Svensk översättning av Henrik Belfrage, www.evidensbaseradkrim.se.

Kropp P R, Belfrage H & Hart SD (2020). PATRIARCH-V2. Structured Professional Judgment Guidelines for Assessing and Managing Risk of Honour Based Violence. Protect Internal, Vancouver. Svensk översättning av Henrik Belfrage, www.evidensbaseradkrim.se.